

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

DESETI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period april - jun 2016.

Podgorica, septembar 2016.

SADRŽAJ:

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije.....	3
2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.....	5
2.1 Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji.....	6
2.2 Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu.....	8
3. Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.....	9
4. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije.....	12
5. Instrument pretpristupne podrške – IPA.....	14
5.1. IPA 2007-2013 (IPA I).....	14
5.1.1. I komponenta Ipe – Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	15
5.1.2. II komponenta Ipe – Prekogranična saradnja.....	15
5.1.3. III komponenta Ipe – Regionalni razvoj.....	16
5.1.4. IV komponenta Ipe – Ljudski resursi.....	16
5.1.5. V komponenta Ipe – Ruralni razvoj.....	17
5.1.6. Višekorisnički programi Ipe.....	17
5.1.7. Zapadnobalkanski investicijski okvir (ZIO).....	17
5.1.8. Programi EU.....	18
5.2. IPA 2014-2020 (IPA II).....	18
5.2.1. Regionalna i teritorijalna saradnja.....	18

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije

Nastavljen je pozitivan kontinuitet u dijalogu Crne Gore s predstavnicima institucija i država članica Evropske unije:

- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 19. V 2016. delegaciju Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje, koju je predvodila kopredsjedavajuća Odbora **Aneliz Dodz** (Anneliese Dodds).
- 20. V 2016. predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** se susreo s ministrom vanjskih i evropskih poslova Slovačke Republike **Miroslavom Lajčakom**.
- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** se sastao 21. V 2016. s predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom**.
- Predsjednikom Crne Gore **Filip Vujanović** se susreo 23. VI 2016. s članovima **Radne grupe za proširenje u Savjetu Evropske unije (COELA)**, koji su boravili u Crnoj Gori od 22-24. V 2014. Radnu grupu čine predstavnici država članica, koji neposrednim praćenjem i usmjeravanjem toka pregovaračkog procesa Crne Gore i Evropske unije predstavljaju ključne saradnike Crne Gore u ovom procesu.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** je primio 28. IV 2016. delegaciju Odbora za evropske poslove italijanskog Senata, predvođenu senatorom **Vaninom Kitijem** (Vannino Chiti).
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Darko Pajović** je boravio 8. VI 2016. u zvaničnoj posjeti Republici Sloveniji kojom prilikom se susreo s predsjednikom Slovenije **Borutom Pahorom** i prisustvovao Svečanoj sjednici Državnog Zbora Republike Slovenije koja je prva članica Evropske unije koja je ratifikovala Protokol o pristupanju Crne Gore Sjevernoatlantskom ugovoru.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Darko Pajović** se sastao 15. VI 2016. sa šefom Odjeljenja za Crnu Goru u Direktoratu Evropske komisije za politiku proširenja **Dirkom Langeom**, u prisustvu šefa Delegacije Evropske unije u Podgorici **Mitje Drobniča**.
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** je primio 8. IV 2016. delegaciju Parlamentarne grupe za jugoistočnu Evropu njemačkog Bundestaga, na čelu sa predsjednikom Grupe Peterom Vajsom (CDU) (Peter Weiß). U delegaciji su bili i poslanici **Andreas Lemel** (Andreas Lämmel) (CDU) i **Dirk Fepel** (Dirk Vöpel) (SPD). Tokom razgovora razmijenjena su mišljenja o progresu u EU i NATO integracijama, političkoj i ekonomskoj situaciji u zemlji i kretanjima u regionu.

- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** je boravio 18. V 2016. na poziv predsjednika Vlade Republike Malte **Džozefa Muskata** u zvaničnoj uzvratnoj posjeti Valeti, gdje se susreo sa predsjednikom Vlade Republike Malte Džozefom Muskatom. U delegaciji Crne Gore bio je i ministar zdravlja **prof. dr Budimir Šegrt**, koji je sa malteškim kolegom **Krisom Fearneom** potpisao *Memorandum o saradnji u oblasti zdravlja i medicinskih istraživanja*.
- Na marginama ministarskog sastanka država članica NATO-a, održanog 19. V 2016. u Briselu, predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** se susreo s ministrom vanjskih poslova Velike Britanije **Filipom Hamondom** (Philip Hammond).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** je razgovarao 19. V 2016. u Briselu, sa komesarom za susjedsku politiku i pregovore o proširenju **Johanesom Hanom** (Johannes Hahn).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** se susreo 20. V 2016. s ministrom vanjskih i evropskih poslova Slovačke Republike **Miroslavom Lajčakom**. Uz čestitke Crnoj Gori povodom desetogodišnjice od obnove crnogorske nezavisnosti, ministar Lajčak je izrazio zadovoljstvo potpisivanjem Protokola o pristupanju Crne Gore NATO-u, uz ocjenu da je Crna Gora ostvarila veliki iskorak u ostvarivanju svojih strateških - evropskih i evroatlantskih aspiracija, što predstavlja rezultat ozbiljne posvećenosti Vlade Crne Gore reformama i demokratizaciji društva i države. Ministra Lajčaka su u odvojene posjete primili 20. V 2016. ministri odbrane i unutrašnjih poslova **prof. dr Milica Pejanović Đurišić** i **Goran Danilović** i potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku **Duško Marković**. Razgovoru potpredsjednika Markovića sa ministrom Lajčakom prisustvovao je i ministar rada i socijalnog staranja **Boris Marić**, kojom prilikom je potpisao bilateralni *Sporazum Crne Gore i Republike Slovačke o socijalnom osiguranju*.
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** se susreo 21. V 2016. s predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom**. Govoreći o pristupnim pregovorima premijer Đukanović je zahvalio na ukupnoj podršci koju EU pruža Crnoj Gori i konstatovao da će naša zemlja nastaviti da afirmiše evropsku i evroatlantsku ideju i njene vrijednosti u regionu. Predsjednik Tusk je izrazio veliko zadovoljstvo što povodom obilježavanja desetogodišnjice obnove nezavisnosti Crne Gore boravi u našoj zemlji, odavši priznanje za dosadašnje rezultate Vlade Crne Gore, kako na spoljašnjem tako i na unutrašnjem političkom planu i ocijenivši Crnu Goru predvodnikom integracionih procesa u regionu.

- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milom Đukanovićem** se susreo 23. VI 2016. sa članovima **Radne grupe za proširenje u Savjetu Evropske unije (COELA)**. Tokom boravka u Crnoj Gori, članovi KOELE su se sastali i sa državnim sekretarom za evropske integracije i glavnim pregovaračem **ambasadorom Aleksandrom Andrijom Pejovićem** i članovima Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU. Sastanci su bili prilika za razmjenu informacija o toku pregovaračkog procesa, predstavljanje ostvarenih rezultata i razmatranje budućih obaveza, rokova i planova u pristupanju EU.
- Potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku **Duško Marković** se susreo 19. V 2016. s delegacijom Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje, koju je predvodila kopredsjedavajuća Odbora **Aneliz Dodz** (Anneliese Dodds).
- Ministar pravde Crne Gore **Zoran Pažin** je potpisao, u ime Vlade Crne Gore, 3. V 2016. u Briselu, *Sporazum o saradnji Crne Gore i Evropske jedinice za pravosudnu saradnju - EUROJUST*, čime je Crna Gora postala sastavni dio evropskog sistema pravosudne saradnje u borbi protiv teških oblika prekograničnog kriminala. Sporazum je, u ime evropske strane, potpisala predsjednica Kolegijuma EUROJUST-a **Mišel Koninks** (Michèle Coninx), u prisustvu evropske komesarke za pravdu, potrošače i ravnopravnost polova **Vere Jurove** (Věra Jurová). Uspostavljanjem ugovornog odnosa između Crne Gore i EUROJUST-a unapređuje se integracija Crne Gore u institucionalnu strukturu Evropske unije i obezbjeđuje tješnja saradnja u borbi protiv prekograničnog kriminala sa državama članicama EU i drugim zemljama koje su sklopile slične sporazume sa EUROJUST-om.
- Državni sekretar za evropske integracije u MVPEI i glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji ambasador **Aleksandar Andrija Pejović** je boravio 5-6. IV 2016. u posjeti Bratislavi (Slovačka), 16-17. V 2016. Ankari (Turska) i 1-2. VI 2016. Parizu (Francuska), kojom prilikom je ostvario brojne susrete i obavio konsultacije o toku evropske integracije Crne Gore s tamošnjim zvaničnicima.

2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa su 24 otvorena poglavlja od čega su dva privremeno zatvorena.

U izvještajnom periodu u procesu pregovora realizovane su sljedeće aktivnosti:

Na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, održanoj u Briselu 30. VI 2016. otvoreni su pregovori u dva pregovaračka poglavlja 12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika i 13. Ribarstvo.

Vlada je 23. VI 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 22. poglavlje – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.

Održani su sastanci o početnim mjerilima za 27. poglavlje – Životna sredina, kao i tehnički sastanci o daljim aktivnostima u pregovorima u 2. poglavlju – Sloboda kretanja radnika i 3. poglavlju – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga.

Vlada je 21. IV 2016. usvojila I kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2016 – 2018. Od ukupno 74 planirane obaveze u I kvartalu 2016, ispunjeno je 53, što čini 72%. U zakonodavnom okviru, od ukupno planirana 52 zakona i podzakonska akta realizovano je 38, odnosno 73%. Od tog broja, procenat realizacije zakona iznosi 67% (od 6 realizovano 4), a podzakonskih akata 74% (od 46 realizovano 34). Takođe, od 22 strategijska dokumenta je ispunjeno 15, što čini 68%.

Pregovaračka grupa je 27. V 2016. održala XVIII sjednicu na kojoj je razmotrena dinamika pregovora po svim poglavljima pravne tekovine.

Evropska komisija je nastavila s praćenjem postignutog napretka u vladavini prava kroz ekspertske misije. Tako su, u periodu april - jun 2016, održane tri ekspertske misije u oblasti vladavine prava: jedna posvećena administrativnim kapacitetima Ministarstva za ljudska i manjinska prava (18-22. IV 2016), jedna o slobodi medija (24-27. V i 30. V-2.VI 2016) i misija u oblasti vanjskih granica (28. VI - 1. VII 2016).

2.1 Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji

Tokom izvještajnog perioda su realizovane sljedeće aktivnosti:

1. IV 2016. - Povodom 9. maja Dana Evrope, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, u saradnji s Ministarstvom prosvjete i Delegacijom EU objavilo je konkurs na temu „Deset evropskih koraka 2006-2016” za izbor najboljeg autorskog rada. Konkurs je bio otvoren od 1. do 27. IV 2016, a pravo učešća imali su učenici osnovnih i srednjih škola iz Crne Gore koji su dostavili likovne i literarne radove na zadatu temu.

7. IV 2016. - državni sekretar za evropske integracije i nacionalni koordinator za Ipu ambasador Aleksandar Andrija Pejović, govorio je na seminaru „Kako

do fondova EU? Mogućnosti za crnogorske preduzetnike kroz iskustvo Hrvatske“, koji je organizovala Biznis Akademija Vijesti.

21 - 22. IV 2016. - U Herceg Novom je održana regionalna konferencija pod nazivom „*Prekogranična saradnja: Mogućnosti zajedničkog djelovanja na tromeđi Crne Gore, Hrvatske i Bosne i Hercegovine*“. Skup su organizovali Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, opština Herceg Novi, Fondacija Konrad Adenauer i Upravljačko tijelo Programa prekogranične saradnje INTERREG-IPA za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru.

27. IV 2016. - U Podgorici je organizovana konferencija povodom dvije godine sprovođenja Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018. Na otvaranju skupa su govorili državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador **Aleksandar Andrija Pejović**, šef Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori **Mitja Drobnič** i direktorka Britanskog savjeta u Crnoj Gori **Vanja Madžgalj**.

9. V 2016. - Povodom obilježavanja 9. maja - Dana Evrope, državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović je, sa saradnicima, posjetio opštine Žabljak i Pljevlja. Tom prilikom je, u saradnji s partnerima iz lokalnih samouprava i NVO sektora, kao i prethodnih godina, nizom prigodnih kulturnih i informativnih sadržaja obilježen ovaj značajan evropski datum.

10. V 2016. - U sklopu obilježavanja 9. maja Dana Evrope, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je organizovalo *Forum „Evropska integracija Crne Gore 2006-2016“*. Skup je bio prilika da se, u susret obilježavanju 10. godišnjice od obnove crnogorske nezavisnosti, predstave najvažniji događaji, datumi i dostignuća koja je Crna Gora ostvarila na putu prema EU od maja 2006. do maja 2016. Svoje iskustvo iz vođenja procesa evropske integracije su predstavili raniji i aktuelni crnogorski potpredsjednici Vlade, ministri i državni sekretari koji su ovaj proces koordinirali tokom protekle decenije: prof. dr Gordana Đurović, dr Igor Lukšić, Milan Roćen i ambasadori Slavica Milačić, Ana Vukadinović i Aleksandar Andrija Pejović.

Kad je riječ o **izdavačkoj djelatnosti MVPEI**, tokom izvještajnog perioda smo pripremili i štampali Monografiju „Deset evropskih koraka Crne Gore“ i flajer „Crna Gora i EU“. Monografija je dvojezična i štampana je u 600 primjeraka, dok je flajer pripremljen i štampan u dvije posebne verzije, crnogorsku i englesku u tiražu od 1000 komada (500 crnogorskih i 500 engleskih).

2.2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu

Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore obilježilo je razmatranje više dokumenata iz pregovaračkog procesa, kao i niz aktivnosti u okviru parlamentarne diplomatije i procesa informisanja građana o procesu evropskih integracija.

U okviru svoje **nadzorne uloge** u procesu pregovora sa Evropskom unijom, Odbor za evropske integracije je u izvještajnom periodu razmotrio niz dokumenata o planiranim i realizovanim aktivnostima u procesu pristupanja Crne Gore EU.

Na 47. sjednici Odbora, održanoj 15. aprila, Odbor je dao pozitivno mišljenje na Četvrti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u EU, za period jul – decembar 2015., kao i na Osmi kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u EU, za period oktobar - decembar 2015. Osim toga, razmotreni su i Četvrti kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore EU za period 2015 - 2018. kao i revidirani Program pristupanja Crne Gore EU za period 2016 - 2018. Odbor je razmotrio i izvještaje o sprovođenju Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018: Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 2015. kao i Akcioni plan za 2016. za sprovođenje ove strategije.

Na 49. sjednici Odbora, održanoj 24. VI 2016. razmotreni su polugodišnji izvještaji o realizaciji Akcionih planova za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava i poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, koji se odnose na period januar - jun i jul - decembar 2015.

Kad je riječ o **parlamentarnoj diplomatiji**, održano je nekoliko sastanaka sa predstavnicima evropskih institucija i parlamenata država članica EU.

Delegacija Odbora za evropske integracije je učestvovala na XII sastanku Konferencije odbora za evropske integracije/poslove država učesnica Procesu stabilizacije i pridruživanja iz Jugoistočne Evrope (COSAP), koji je održan 7-8. IV 2016. u Sarajevu. Osim toga, članovi Odbora su prisustvovali i 55. plenarnom zasijedanju Konferencije odbora za evropske poslove parlamenata EU (COSAC), održanom 12-14. VI 2016. u Hagu, u okviru holandskog predsjedavanja Savjetom EU.

Članovi Odbora održali su 8. IV 2016. sastanak sa predstavnicima Parlamentarne grupe za Jugoistočnu Evropu njemačkog Bundestaga. Organizovan je i radni ručak sa delegacijom Odbora za evropske poslove Senata Republike Italije, 28. IV 2016. Pored toga, 23. VI 2016. je organizovan

sastanak članova Odbora za evropske integracije sa članovima Radne grupe Savjeta EU za proširenje i države koje pregovaraju o pristupanju EU (COELA).

U okviru aktivnosti koje se sprovode u cilju **promocije procesa evropskih integracija**, Odbor je nastavio sa organizacijom tribina za učenike srednjih škola na temu procesa pristupanja Crne Gore EU. U izvještajnom periodu su organizovane dvije tribine: 22. IV 2016. tribina sa učenicima Gimnazije "Tanasije Pejatović" u Pljevljima, a 26. IV 2016. tribina s učenicima Gimnazije Kotor, na kojima je bilo riječi o ideji EU i evropskim vrijednostima, kao i o procesu pregovora o pristupanju Crne Gore EU. Uporedo sa tribinama, organizovani su i sastanci sa predstavnicima Opštine Pljevlja i Opštine Kotor, kao i lokalnih nevladinih organizacija aktivnih u korišćenju fondova EU.

3. Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

U kontekstu implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nastavljen je redovni dijalog relevantnih struktura za njegovo sprovođenje:

XII sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje održan je u Podgorici 19-20. V 2016. Predstavnici delegacije Evropskog parlamenta pohvalili su evropski put Crne Gore i uspostavljeni zakonodavni i institucionalni okvir za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, naglašavajući da je postizanje daljih rezultata u ovoj oblasti, nastavak reforme javne uprave i postizanje nezavisnosti uspostavljenih institucija, od ključnog značaja za dalji napredak Crne Gore ka Evropskoj uniji. Pozdravljeno je usvajanje *Sporazuma o slobodnim i fer izborima* i ukazano na značaj obezbjeđenja povjerenja crnogorske javnosti u izborni proces kao garanta njegovog punog kredibiliteta. Ukazano je i na potrebu efikasnog dostizanja i poštovanja evropskih standarda u oblasti zaštite životne sredine.

VI sastanak Zajedničkog savjetodavnog odbora između Komiteta regiona EU i Crne Gore održan je 1-2. VI 2016. u Briselu. Ključna preporuka sa sastanka odnosila se na dalje jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za izvršavanje obaveza koje proističu iz pristupanja EU, budući da se dvije trećine zakonodavstva EU sprovodi na lokalnom i regionalnom nivou. Takođe je istaknuto da lokalne samouprave moraju od početka biti uključene u proces priprema za članstvo u EU i, u tom smislu, konstatovana potreba daljeg jačanja kadrovskih resursa i obezbjeđenja sredstava za finansiranje projekata kroz formiranje takozvanog Rivolving fonda, kako bi lokalne zajednice dobile što više bespovratnih sredstava iz fondova EU.

14. VI 2016. u Briselu je održan **IX sastanak Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu i regionalni razvoj**. U fokusu diskusije u svim oblastima bilo je, kako usklađivanje odgovarajućeg zakonodavstva s pravnom

tekovinom EU, tako i izgradnja i unapređenje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za njegovo efikasno sprovođenje. U oblasti klimatskih promjena razmotreni su zaključci Pariskog sporazuma i odgovarajuće aktivnosti na njegovom sprovođenju, kao i crnogorski planovi za sprovođenje Nacionalne strategije o klimatskim promjenama, te aktivnosti na razvijanju Strategije o prilagođavanju klimatskim promjenama. U središtu rasprave o životnoj sredini bile su aktivnosti na razvijanju strategije i akcionog plana za usklađivanje i primjenu evropskih propisa iz ove oblasti, odnosno strategije aproksimacije u oblasti životne sredine, kao i predstavljanje ostvarenog napretka i daljih planova u oblasti horizontalnog, zakonodavstva, upravljanja otpadom, kvaliteta voda, zaštite prirode, kvaliteta vazduha, industrijskog zagađenja i upravljanja rizicima. U okviru saobraćajne politike predstavljen je ostvareni napredak i budući planovi jačanja infrastrukture u oblasti drumskog, željezničkog, vazdušnog i pomorskog saobraćaja. Pružen je osvrt na zajedničke zaključke ekonomskog dijaloga iz 2015. i 2016. u odnosu na aktuelnu agendu uvezanosti EU. U domenu regionalne politike, predstavljene su aktivnosti na sprovođenju Akcionog plana za ispunjavanje uslova za buduće korišćenje strukturnih fondova EU i razmotreno sprovođenje III i IV komponente IPA-e koje se odnose na regionalni razvoj i razvoj ljudskih resursa. U oblasti energetike, razmijenjena su mišljenja o sigurnosti snabdijevanja i nacionalnim energetske izvorima s fokusom na sprovođenje Akcionog plana za obavezne naftne rezerve, kao i o nuklearnoj energiji, nuklearnoj bezbjednosti i zaštiti od radijacije, te obnovljivim izvorima energije i energetske efikasnosti.

U Podgorici je 16. VI 2016, održan **IX sastanak Pododbora za industriju, trgovinu, carine, poreze i saradnju sa drugim državama**. Na sastanku su, u oblasti slobodnog kretanja roba, razmatrane horizontalne i proceduralne mjere za standardizaciju, metrologiju, akreditaciju, ocjenu usklađenosti i nadzor tržišta. Takođe su razmotreni i statistički podaci o trgovini i direktnim stranim ulaganjima, administrativni kapaciteti u pogledu različitih nadležnosti u trgovini, usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom i ukupno sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, uključujući postepeno ukidanje carina.

16-17. VI 2016. održan je u Podgorici **IV sastanak Posebne grupe za reformu javne uprave** između Crne Gore i Evropske komisije. Na sastanku su razmotreni ključni aspekti tekuće reforme javne uprave u Crnoj Gori, prevashodno strategijski okvir za reformu javne uprave, razvoj politike i koordinacije, javne usluge i upravljanje ljudskim resursima, odgovornost, pružanje usluga i upravljanje javnim finansijama. Predstavnici Evropske komisije informisani su o izradi Strategije reforme javne uprave za period

2016 – 2020. i pratećeg Akcionog plana za period 2016 - 2017, čije usvajanje se očekuje uskoro. Predstavnici EK prenijeli su spremnost EU da nastavi da ekspertski i finansijski podržava sprovođenje reforme sektora javne uprave na pravi način, ali i naglasio da vlasništvo nad ovim procesom mora da bude na crnogorskim organima.

U susret **VII sastanku Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju** i u okviru nadležnosti pomenutog Pododbora održana je 17. VI 2016. s predstavnicima Evropske komisije video konferencija koja se odnosila na pregovaračko poglavlje 8 - *Konkurencija*.

U Luksemburgu je 20. VI 2016. održan **VII sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje između Evropske unije i Crne Gore**. Crnogorsku delegaciju je predvodio državni sekretar za evropske integracije ambasador Aleksandar Andrija Pejović, dok je Evropsku komisiju predstavljao komesar za evropsku susjedsku politiku i pregovore o proširenju Johanes Han. Savjet je pozdravio dosadašnju dinamiku pregovaračkog procesa i usklađenost Crne Gore s odlukama Savjeta EU i deklaracijama EU u oblasti vanjske, bezbjednosne i odbrambene politike. Pohvaljena je kontinuirana posvećenost regionalnoj saradnji i konstruktivna uloga u očuvanju regionalne stabilnosti. Uspješni koraci Crne Gore u pravcu dalje evroatlantske integracije ocijenjeni su kao doprinos ukupnoj stabilnosti regiona i priznanje za reformske napore države, naročito u oblasti vladavine prava. U pogledu ekonomskih kriterijuma, Savjet je konstatovao da je Crna Gora tokom 2015. zabilježila ubrzan ekonomski oporavak. U tom smislu pozdravio je podnošenje drugog Programa ekonomskih reformi Crne Gore i ohrabrio Crnu Goru da nastavi napore na unapređenju ekonomske konkurentnosti posredstvom dalje diverzifikacije ekonomije i širenja izvozne baze. Pozdravljeno je formiranje Vlade izbornog povjerenja u cilju organizovanja fer i slobodnih izbora u oktobru 2016. i ukazano na važnost pune implementacije novog izbornog zakonodavstva.

U Baru je 10-11. V 2016. održan **II sastanak Zajedničkog odbora između vlada Crne Gore i Republike Makedonije** koji je uspostavljen u skladu sa obostranim obavezama iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Sastanak je, u ime Crne Gore, otvorio državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, a sa makedonske strane državni sekretar za evropska pitanja Ana Blažeska. Predmet sastanka bila je razmjena iskustava dvije države u sprovođenju reformi u poglavljima 23 - Pravosuđe i temeljna prava, 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, 14 - Saobraćajna politika i 15 - Energetika.

4. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije

U izvještajnom periodu, dato je pozitivno mišljenje na ukupno 34 predloga zakona i podzakonskih akata.

APRIL 2016		
1	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima	MF
2	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o spomen – obilježjima	MK
3	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji indirektnog upravljanja sprovođenja finansijske pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne podrške Evropske unije (IPA II)	MF
4	Predlog uredbe o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja	MF
5	Predlog uredbe o dopunama Uredbe o posebnom dodatku na osnovnu zaradu, posebnim naknadama troškova i drugim primanjima za vrijeme rada u diplomatsko-konzularnom predstavništvu	MVPEI
6	Predlog uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoeffikasne kogeneracije	ME
7	Predlog pravilnika o izmjeni Pravilnika o privremeno rezervisanom vazдушnom prostoru Crne Gore i privremenim ili stalnim ograničenjima u vazдушnom prostoru Crne Gore	MO
8	Predlog pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci Crne Gore i sastavu i načinu rada vojnoljekarske komisije	MO
MAJ 2016		
9	Predlog zakona o izmjenama Zakona o unutrašnjim poslovima	MUP
10	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o reviziji sredstava iz fondova Evropske unije	MF
11	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara	MK
12	Predlog zakona o izmjenama Zakona o oznakama	MPPR

	porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	
13	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju	MRSS
14	Predlog uredbe o kontroli sprovođenja mjera nadzora elektronskim nadzorom	MP
15	Predlog uredbe o izmjeni i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave	MUP
16	Predlog uredbe o uslovima za plaćanje u ratama dospjelog poreskog duga po osnovu poreza na dobit pravnih lica	MF
17	Predlog uredbe o viznom režimu	MVPEI
18	Predlog uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama	MK
19	Predlog odluke o privremenom oslobađanju od pribavljanja vize za državljane Jermenije	MVPEI
20	Predlog pravilnika o obliku, sadržaju i postupku izdavanja vojne i posebne legitimacije	MO
JUN 2016		
21	Predlog zakona o standardizaciji	ME
22	Predlog zakona o izmjenama Zakona o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna	ME
23	Predlog zakona o izmjenama Zakona o patentima	ME
24	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o žigu	ME
25	Predlog uredbe o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji osnovana sumnja da povređuje prava intelektualne svojine	MF
26	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o Carinskoj tarifi za 2016. godinu	MF
27	Predlog uredbe o načinu sticanja statusa i ostvarivanja prava povlašćenog proizvođača električne energije	ME
28	Predlog uredbe o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani	MPRR
29	Predlog uredbe o zahtjevima higijene za objekte i prostorije u kojima se proizvode male količine primarnih proizvoda za ishranu ljudi	MPRR
30	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste	ME

	roba dvostruke namjene	
31	Predlog odluke o izradi Državne studije lokacije "Sektor 2" - ušće Sutorine – Igalo	MORT
32	Predlog pravilnika o izmjeni Pravilnika o ishrani u Vojsci Crne Gore	MO
33	Predlog pravilnika o bližem sadržaju i načinu vršenja zdravstvene zaštite u Vojsci Crne Gore	MO
34	Predlog pravilnika o iznosu naknade licu u službi u Vojsci Crne Gore upućenom u inostranstvo radi obrazovanja, usavršavanja, obuke ili vojne vježbe	MO

Od ukupnog broja datih mišljenja u **drugom kvartalu** 2016. godine, **8** akata sadrži sekundarne izvore prava EU, od čega **2** zakona i **6** podzakonskih akta:

1	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima	MF
2	Predlog zakona o standardizaciji	ME
3	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji indirektnog upravljanja sprovođenja finansijske pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne podrške Evropske unije (IPA II)	MF
4	Predlog uredbe o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji osnovana sumnja da povređuje prava intelektualne svojine	MF
5	Predlog uredbe o viznom režimu	MVPEI
6	Predlog uredbe o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani	MPRR
7	Predlog odluke o privremenom oslobađanju od pribavljanja vize za državljane Jermenije	MVPEI
8	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste roba dvostruke namjene	ME

5. INSTRUMENT PRETPRISTUPNE PODRŠKE – IPA

5.1. IPA I – 2007-2013

U okviru sprovođenja pretpristupne podrške EU za period 2007-2013 nastavljene su redovne aktivnosti po pitanju nadgledanja sprovođenja

odobrenih projekata I i II komponente i tenderskih procedura za III i IV komponentu Ipe.

5.1.1. I komponenta Ipe – Podrška tranziciji i jačanju institucija

Projekti u okviru **I komponente Ipe** za programe Ipe 2007-2013 se sprovode u skladu s planiranom dinamikom. Tokom izvještajnog perioda nastavljeno je sprovođenje projekata iz programa za 2012. i 2013.

5.1.2. II komponenta Ipe – Prekogranična saradnja

Kada je riječ o **II komponenti Ipe**, u izvještajnom periodu u Crnoj Gori se sprovodilo 46 prekograničnih projekata, od čega 29 bilateralnih (Albanija - Crna Gora; Bosna i Hercegovina - Crna Gora; Hrvatska - Crna Gora i Crna Gora-Kosovo) i 17 projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa, dok su transnacionalni projekti završeni.

U okviru prekograničnog programa **Albanija – Crna Gora**, nastavlja se sprovođenje strateškog projekta „Rekonstrukcija graničnog prelaza Božaj – Hani Hotit i izgradnja novog Grabon – Zatrijebačka Cijevna“.

Kada je u pitanju prekogranični program **Bosna i Hercegovina-Crna Gora**, u toku je sprovođenje 13 projekata, ukupne vrijednosti 3,7 miliona eura, od čega je za crnogorske korisnike opredijeljeno 1,8 miliona eura.

U okviru prekograničnog programa **Hrvatska – Crna Gora** sprovodi se 6 projekata ugovorenih u okviru trećeg poziva, ukupne vrijednosti za Crnu Goru 778 hiljada eura.

U toku izvještajnog perioda u okviru programa prekogranične saradnje **Crna Gora – Kosovo** nastavlja se realizacija 9 projekata odabranih za finansiranje u okviru prvog ponovljenog poziva. Vrijednost projekata za crnogorske korisnike iznosi 1,8 miliona eura. Zajednički odbor za nadgledanje održan je 29. VI 2016, na kojem su predstavljene aktivnosti projekata i usvojen godišnji izvještaj o sprovođenju programa za 2015.

U okviru prekograničnog programa **Srbija – Crna Gora**, u izvještajnom periodu su održani sastanci Zajedničkog odbora za ocjenjivanje trećeg poziva za projekte i tom prilikom je obavljeno otvaranje i administrativna provjera punih aplikacija, te ocjenjivanje projektnih predloga. Zajednički odbor za nadgledanje programa održan je 15. VI 2016, na kojem su usvojeni Izvještaj o evaluaciji projekata u okviru drugog koraka i godišnji izvještaj o sprovođenju programa za 2015.

Kada je riječ o **IPA Jadranskom prekograničnom programu**, u toku je implementacija 17 projekata. U okviru ciljanog poziva usmjerenog na EUSAIR strategiju odobreno je ukupno devet projekata, pri čemu projektni partneri iz

Crne Gore učestvuju u pet projekata. Imajući u vidu da neki od projekata iz prethodnih poziva neće utrošiti planirani budžet, planirano je da se tim sredstvima finansiraju projekti sa rezervne liste u okviru ovog poziva.

5.1.3. III komponenta Ipe - Regionalni razvoj

Sredstvima **III komponente Ipe - Regionalni razvoj** nastavljeno je sprovođenje sljedećih projekata ukupne vrijednosti IPA podrške od 22,2 miliona eura:

1. *Unapređenje vodosnabdijevanja i izgradnja dijela kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Berane;*
2. *Rehabilitacija nesanitarne deponije Ćafe u Baru;*
3. *Rehabilitacija nesanitarne deponije Vrtijeljka na Cetinju;*
4. *Uklanjanje postojeće, nabavka i instalacija nove elektrovučne podstanice Trebešnica;*
5. *Rekonstrukcija gornjeg stroja na dionici željezničke pruge Virpazar - Sutomore¹;*
6. *Tehnička podrška Operativnoj strukturi u sprovođenju Operativnog programa.*

Tokom izvještajnog perioda intenzivirane su aktivnosti na evaluaciji tendera za ugovore u okviru navedenih projekata, kako bi svi ugovori bili potpisani tokom 2016. Sektorski nadgledni odbor za III komponentu je održan 21. VI 2016, kada su svečano otvoreni radovi na projektu *Unapređenje vodosnabdijevanja i izgradnja dijela kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Berane.*

5.1.4. IV komponenta Ipe - Razvoj ljudskih resursa

Sredstvima **IV komponente Ipe - Razvoj ljudskih resursa** nastavljeno je sprovođenje sljedećih planiranih mjera ukupne vrijednosti 6,56 miliona eura:

1. *Podrška sprovođenju najdjelotvornijih mjera tržišta rada za kvalitet radne snage i zapošljavanje;*
2. *Podrška unapređenju uslova za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju i osposobljavanju;*
3. *Podrška unapređenju inovativnih kapaciteta visokog obrazovanja, istraživanja i privrede;*
4. *Podrška većem pristupu tržištu rada licima sa invaliditetom i pripadnicima RAE populacije;*

¹ Zamjena za projekat *Rekonstrukcija 12 velikih kosina na željezničkoj pruzi Bar-Vrbnica.*

5. *Podrška razvoju okvira za projektnu strukturu;*

6. *Podrška Operativnoj strukturi u sprovođenju Operativnog programa.*

U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti u vezi s ugovaranjem sredstava u skladu s pravilima decentralizovanog sistema upravljanja. Sektorski nadgledni odbor za IV komponentu je održan 14. VI 2016.

5.1.5. V komponenta Ipe - Ruralni razvoj

Što se tiče **V komponente Ipe**, javni poziv za dodjelu podrške prerađivačkom sektoru u poljoprivredi kroz projekat *IPARD like II* otvoren je za apliciranje od 1. IV 2016. Ovaj projekat bespovratne podrške ima za cilj jačanje subjekata u poslovanju s hranom životinjskog i biljnog porijekla, prije svega u dijelu dostizanja nacionalnih i standarda EU u pogledu higijenske i zdravstvene ispravnosti hrane koja se proizvodi.

5.1.6. Višekorisnički programi Ipe

Koordinacioni sastanak Višekorisničkog programa Ipe održan je 26. i 27. V 2016. u Crnoj Gori. Na sastanku je predstavljen indikativni Višekorisnički program Ipe za 2017. za koji je opredijeljen indikativni iznos od 354,3 miliona eura. U narednom periodu se očekuje i konačno usvajanje predstavljenih akcija.

5.1.7. Zapadnobalkanski investicijski okvir (ZIO)

U Briselu je 18. i 19. V 2016. održan 21. sastanak Grupe finansijera projekata ZIO s ciljem ocjene projekata predloženih za *XV poziv za tehničku podršku pripremi projektne dokumentacije*. U okviru poziva bilo je moguće dostaviti prijavu za finansiranje izrade projektne dokumentacije bespovratnim sredstvima EU od 100% za postojeće ili nove, nacionalne ili regionalne infrastrukturne projekte u pomenutim oblastima.

Upravni odbor ZIO je održan 14. i 15. VI 2016. u Oslu. Crnoj Gori su tom prilikom odobrena 3 projekta ukupne vrijednosti 4,2 miliona eura:

- 1) *Izrada idejnog projekta za Jadransko-jonski gasovod (zajednička prijava s Albanijom - 2,5 miliona eura);*
- 2) *Izrada projektne dokumentacije za projekte u oblasti vodosnabdijevanja i tretmana otpadnih voda (odobreno 0,55 miliona eura);*
- 3) *Tehnička podrška za nadzor radova za projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici (1,14 milion eura);*

U skladu s ustaljenom praksom ZIO je raspisao novi *XVI poziv za dostavljanje projektnih prijava za tehničku podršku pripremi projekata*.

5.1.8. Programi EU

Crna Gora učestvuje u sljedećim programima Unije, za koje će iz Instrumenta pretprijetne podrške biti obezbijedena sredstva za pokrivanje dijela troškova participacije: Horizont 2020 (*Horizon 2020*), Erasmus+, Kreativna Evropa (*Creative Europe*), Cosme, Evropa za građane (*Europe for citizens*) i Carine 2020 (*Customs 2020*), Evropski program za zapošljavanje i inovacije (*EaSI*) i Fiskalis 2020 (*Fiscalis 2020*). Tokom izvještajnog perioda dostavljen je zahtjev za refundaciju troškova učešća u programu *EaSI*.

5.2. IPA II – 2014-2020

U okviru koordinacije programiranja sredstava za preostale programske godine Ipe II, nastavljene su aktivnosti na definisanju programskog okvira za Ipe 2016 i 2017. Tokom izvještajnog perioda nastavljene su konsultacije između resornih ministarstava, MVPEI i Delegacije EU oko sadržine akcionih dokumenata za navedene programske godine.

Crna Gora je nastavila rad na ispunjavanju preduslova za dobijanje akreditacije za indirektno upravljanje programom Ipard II (2014-2020). Tokom izvještajnog perioda, otvorene su nove prostorije Direktorata za Ipard plaćanja (Ipard agencije), čime je ispunjen važan preduslov za punu akreditaciju agencije.

5.2.1 Regionalna i teritorijalna saradnja

U okviru programa prekogranične saradnje **Crna Gora-Albanija** održan je I sastanak Zajedničkog odbora za nadgledanje 26. IV 2016. u Ulcinju. Na sastanku je usvojen poslovnik o radu Zajedničkog odbora za nadgledanje, godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata i komunikacioni plan za 2016. U cilju promocije programa i upoznavanja potencijalnih podnosioca projektnih predloga sa prioritetima programa održani su info dani i treninzi o upravljanju projektima u Skadru 13-16. VI 2016. i u Baru 20-23. VI 2016. U izvještajnom periodu je pripreman aplikacioni paket za prvi poziv za dostavljanje predloga projekata, koji je planiran da bude objavljen 15. jula 2016.

U okviru programa prekogranične saradnje **Crna Gora – Kosovo** održan je prvi sastanak Zajedničkog odbora za nadgledanje 17. VI 2016. Na sastanku je usvojen poslovnik o radu Zajedničkog odbora za nadgledanje, godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata i komunikacioni plan za 2016.

Kada je u pitanju prekogranični program **Bosna i Hercegovina-Crna Gora**, pripreman je Sporazum o partnerstvu koji će regulisati odnose između dvije strane u pogledu sprovođenja ugovora o tehničkoj pomoći, a njegovo potpisivanje se očekuje u julu o.g. Nastavljene su aktivnosti u cilju pripreme

prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga, čija je objava odložena za septembar 2016.

Za prekogranični program **Srbija-Crna Gora**, bilateralni sporazum je potpisan 24. V 2016. U okviru izvještajnog perioda održan je prvi Zajednički odbor za nadgledanje 15. VI 2016, tokom kojeg je usvojen poslovnik o radu Zajedničkog odbora za nadgledanje, godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata i komunikacioni plan za 2016. Takođe, pripreman je Sporazum o partnerstvu za sprovođenje ugovora o tehničkoj pomoći, a njegovo potpisivanje se očekuje tokom jula o.g.

Kada je u pitanju trilateralni program **Hrvatska - Bosna i Hercegovina i Crna Gora**, održani su Info dani u Podgorici (6. IV 2016.) i Herceg Novom (22. IV 2016.), kako bi se potencijalni podnosioci predloga projekata upoznali s uslovima prvog poziva koji je zatvoren 15. VI 2016. U izvještajnom periodu pripremljen je nacrt Finansijskog sporazuma koji će Crna Gora potpisati s Evropskom komisijom u trećem kvartalu o.g.

U okviru trilateralnog programa **Italija-Albanija-Crna Gora** pripremljen je nacrt Finansijskog sporazuma koji će Crna Gora potpisati s Evropskom komisijom u trećem kvartalu o.g. Planirano je da se prvi Poziv da dostavljanje predloga projekata objavi u četvrtom kvartalu 2016.

Kada su u pitanju transnacionalni programi, u okviru **Dunavskog programa**, 9. V 2016. je završen drugi krug dostavljanja projektnih predloga u okviru prvog poziva. U narednom periodu će se ocijeniti dostavljeni projekti, a ugovaranje je planirano početkom 2017.

U okviru **Mediterranskog programa**, završen je prvi korak ocjenjivanja projektnih predloga pristiglih u okviru prvog poziva za modularne i horizontalne projekte. U toku je definisanje Prioriteta IV, koji se odnosi na jačanje i upravljanje oblasti Mediterana.

U okviru **Jadransko-jonskog (ADRION) programa** održan je prvi sastanak Odbora za nadgledanje u Dubrovniku 10-11. V 2016.

MF	Ministarstvo finansija
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPS	Ministarstvo prosvjete i sporta
MLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
MP	Ministarstvo pravde
MN	Ministarstvo nauke
MO	Ministarstvo odbrane
MK	Ministarstvo kulture
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
DEU	Delegacija Evropske unije
IPF	Instrument za podršku infrastrukturnim projektima
POSP	Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
IPARD	IPA Program za poljoprivredu i ruralni razvoj
OP	Operativni program
EEAS	Evropske služba za vanjske poslove
CFCU	Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći
JIE	Jugoistočna Evropa